

בראשית ט'

המצוות לבני נח (כלל אנושות)

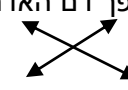
פסוקים 1 עד 7.

המצוות לבני נח:

1. פרו ורבו ומלאו את הארץ.
2. ומוראכם וחתכם - שלטון טרור של האדם בחיות.
3. בניגוד לבראשית א' פסוקים 27-28 שם לאדם יש רק שלטון על החיות - "רדו". השם מתיר לנח ובניו לאכול בשר. לעומת בראשית א' 29-30 שם כולם צמחוניים. "כל רמש אשר הוא לכם יהיה לאכלה".
4. "אך בשר בנפשו דמו לא תאכלו" - אסור לאכול בשר עם דם. "כי הדם הוא הנפש", האדם צריך רק את הבשר בחיה, הדם נחשב ביהדות לנשמה. אלוקים אומר לאדם אל תיקח גם את הנשמה אלא רק את הבשר אותו אתה צריך.
5. "ואך את דמכם לנפשותיכם אדרש מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש את נפש האדם"

פתיח שבו השם ידרוש את דם הנרצח	"ואך את דמכם לנפשותיכם אדרש"
אם חיה הורגת את האדם, השם ינקום בה כי האדם נברא בצלם השם וחיוו וגופו קדושים.	"מיד כל חיה אדרשנו"
רצח בזדון - בכוונה תחילה, השם נוקם את דם האדם שנשפך <u>כי אין עדים</u> .	"ומיד האדם"
רצח בשוגג - בלי כוונה, תאונה. גם אז השם ינקום את דם האדם.	"ומיד איש אחיו אדרש את נפש האדם"

6. "שפך דם האדם באדם דמו ישפך כי בצלם אלוקים עשה את האדם"

מבנה כיאסטי שמשדר את שיטת הענישה האלוהית - מידה כנגד מידה.	"שופך דם האדם באדם דמו ישפך"
	יש עדים אז בידי בית המשפט לגזור דין מוות על הרוצח בזדון.

7. פרו ורבו - פותח וסוגר באותה מצווה יוצר מסגרת מעגלית שמבטאת שלמות

מסקנה: חיי האדם קדושים.

הקשת בענן

פסוקים 8 עד 17.

ברית: המילה המנחה.

ברית שבה רק השם מתחייב (לנח ולבניו) שלא ישמיד את האנושות והחיות באמצעות מבול.

אות הברית: הסימן לברית היא הקשת בענן.

לפי מחקר המקרא: הקשת בענן היא סיפור איטיאולוגי שמסביר תופעת טבע.

לפי הפרשנות המסורתית: הקשת היא כלי נשק. שפורך ולכן היא מסמלת את השלום "וכיתתו חרבותם לאיתים וחניתותיהם למזמרות".

מטרותיו של הסיפור:

1. מטרה חינוכית, ללמד שגם אם הורה מבזה את עצמו צריך לתת לו יחס של כבוד.
2. ויכוח עם המיתולוגיה, לפי המיתולוגיה הבבלית "עלילות גלגמש" הניצול של המבול הופך לאל ואילו נח יורד בדרגה ומאבד צלם אנוש.
3. מטרה אטיולוגית, להסביר את מטרות עבודתם של הכנענים.

סיפור שכרותו של נח

1. **על פי הרובד הגלוי** בסיפור יש תפיסת גמול קיבוצית לדורות , כלומר אחד חוטא ואחר נענש, האב חטא והבן נענש.
לפי מחקר המקרא, בתנ"ך יש שתי תפיסות גמול המוקדמת קיבוצית והמאוחרת יותר היא אישית.
2. **על פי הרובד הסמוי** כנען הנכד של נח שמכונה בסיפור "בנו הקטן" ביצע בסבו השיכור גילוי עריות. על פי הרובד הסמוי כנען חטא וכנען נענש זו תפיסת גמול אישית .